

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO

Į S A K Y M A S

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „AGRARINĖS APLINKOSAUGOS IŠMOKOS“ PROGRAMŲ „KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMAS“, „EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS“ IR „RIZIKOS“ VANDENS TELKINIŲ BŪKLĖS GERINIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2007 m. balandžio 6 d. Nr. 3D-152
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2001, Nr. [92-3215](#); 2002, Nr. [66-2717](#)), 5.1 ir 5.15 punktais bei atsižvelgdama į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2006 (OL 2006 L384, p. 8), ir 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), nuostatas bei siekdama užtikrinti priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimą ir efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas:

tvirtinu Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

2007-03-23 raštu Nr. ((1.16-0203-5K-0708781-6K-0703320)

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-152

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „AGRARINĖS APLINKOSAUGOS IŠMOKOS“ PROGRAMŲ „KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMAS“, „EKOLOGINIS ŪKININKAVIMAS“ IR „RIZIKOS“ VANDENS TELKINIŲ BŪKLĖS GERINIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių (toliau – įgyvendinimo taisyklės) tikslas – detalizuoti paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo tvarką.

Šių taisyklių nuostatos taikomos pareiškėjams, pirmą kartą teikiantiems paraišką arba prisiimantiems naujus įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“. Pareiškėjams, prisiėmusiems įsipareigojimus pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų planą, galioja Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. 3D-482 (Žin., 2004, Nr. [129-4636](#), 2005, Nr. 42-1340), nuostatos. Pareiškėjams, nuo 2007 metų teikiantiems paraišką pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą „Nykstančių Lietuvos senųjų gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“, įgyvendinimo taisyklės bus patvirtintos atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

2. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai:

Centras – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

Daugiametė ganykla arba pieva – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus nenaudojamas sėjomainoje penkerius ar daugiau metų žemės plotas gyvuliams ganyti, žolei ar šienai gauti.

Deklaruotas laukas – paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų, pasėlių ar kitų plotų laukas.

Deklaruotas plotas – paraiškoje nurodytų žemės ūkio naudmenų, pasėlių ar kitų plotų laukų, už kuriuos pareiškėjas prašo išmokų, plotų suma.

Duomenų neatitiktis – pateiktų duomenų neatitiktis tikrovės, kurių nepataisius negalima tinkamai administruoti paramos, apskaičiuoti paramos sumos.

Ilgalaikė sankcija – pareiškėjui taikomas išmokos dydžio sumažinimas, papildantis einamaisiais kalendoriniais metais pareiškėjui taikomą sankciją ir galiojantis trejus kalendorinius metus nuo kalendorinių metų, kuriais buvo nustatytas pažeidimas. Ilgalaikė sankcija apskaičiuojama pagal paraiškoje deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą ir trejus metus išskaičiuojama iš pareiškėjui mokėtinų išmokų.

Įsipareigojimų perdavimas – įsipareigojimų pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ arba „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ perleidimas vieno žemės ūkio veiklos subjekto kitam žemės ūkio veiklos subjektui.

KDTS – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kontrolės departamento teritorinis skyrius.

Kontrolinis žemės sklypas – vientisas žemės plotas, ribojamas natūralių gamtinių ir dirbtinių objektų (upių vagų, miško masyvų, kelių, pastatų ir pan.), turintis jam būdingų gamtinių

savybių, vyraujančių dangos tipą, ūkinio naudojimo ypatumus, kuriam suteiktas unikalus atpažinties kodas kontrolinių žemės sklypų duomenų bazėje.

Neteisingas deklaravimas – didesnio ploto, negu pareiškėjas valdo ar jame užsiima žemės ūkio veikla, deklaravimas.

Netyčinis reikalavimų pažeidimas – atvejis, kai reikalavimų pažeidimo plotas, kuriame nustatytas bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimas, sudaro ne daugiau kaip 10 proc. pareiškėjo deklaruoto ploto.

Nuotolinė patikra – žemės ūkio naudmenų ar pasėlių patikra, atliekama pagal palydovinę nuotrauką.

Paramos paraiška (toliau – paraiška) – nustatytos formos dokumentas, kurį turi užpildyti ir pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti paramą.

Paramos gavėjas – pareiškėjas, kuris atitiko visus priemonės keliamus tinkamumo paramai gauti kriterijus ir kuriam buvo skirta parama.

Pareiškėjas – fizinis ar juridinis asmuo, nustatyta tvarka pateikęs paraišką paramai gauti.

Patikra – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ir/ar paramos gavėjo pateiktų dokumentų ir duomenų patikrinimas.

Pusiaus natūralios ir natūralios pievos – tai neartos ir nepersėtos pievos, artos arba įsėtos seniau kaip prieš 5 metus.

Reikalavimų pakartotinis pažeidimas – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimas daugiau negu vieną kartą per trejus metus iš eilės, nors žemės ūkio veiklos subjektas buvo informuotas apie ankstesnius nustatytus reikalavimų pažeidimus ir turėjo galimybę juos pašalinti.

Reikalavimų pažeidimo mastas – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių dydis, nustatomas atsižvelgiant į tai, ar reikalavimo pažeidimo sukelti padariniai daro įtaką tik žemės ūkio ir kaimo valdai, ar turi platesnį poveikį.

Reikalavimų pažeidimo poveikio trukmė – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių poveikio trukmė, įvertinama atsižvelgiant į galimybes tą poveikį nutraukti.

Reikalavimų pažeidimo plotas – paraiškoje nurodytų atskirų žemės ūkio naudmenų ar pasėlių laukų, už kuriuos žemės ūkio veiklos subjektas prašo išmokų ir kuriuose nustatytas bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimas, plotų suma.

Reikalavimų pažeidimo sunkumas – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių svarba, nustatoma atsižvelgiant į tai, kokių tikslų buvo siekiama nustatant tam tikrą reikalavimą, kuris buvo pažeistas.

Remiama grupė – tai plotas, už kurį mokama vienodo dydžio kompensacinė išmoka už hektarą.

Sankcija – pareiškėjui ar paramos gavėjui taikomas paramos dydžio sumažinimas, paramos teikimo nutraukimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos, apribojimo teikti paraiškas nustatymas ir/arba kitos poveikio priemonės, nustatytos dėl pareiškėjo arba paramos gavėjo su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymu ir/arba nustatytų reikalavimų nesilaikymu.

Sertifikavimo įstaiga – juridinis asmuo, sertifikuojantis ir kontroliuojantis ekologinius ūkius pagal teisės aktų, reglamentuojančių ekologinę gamybą, reikalavimus.

Sertifikavimas – procedūra, kuria sertifikavimo įstaiga patvirtina, kad produktas ir/ar gamybos procesas atitinka nustatytus reikalavimus.

Sertifikatas – dokumentas, liudijantis, kad identifikuotas produktas ar gamybos procesas atitinka Reglamento ir šių taisyklių reikalavimus.

Sertifikuotas plotas – žemės ūkio naudmenų ar pasėlių plotas, kuriame įdiegti „Ekologinio ūkininkavimo programos“ keliami reikalavimai.

STIS – Supaprastintų tiesioginių išmokų informacinė sistema.

Šlapžemė – įmirkęs žemės ūkio paskirties žemės plotas su pelkėms būdinga augalija, kuriame vyksta pelkėjimo procesas ir kurio ribos nustatytos teisės aktų nustatyta tvarka.

Tyčinis neteisingas deklaravimas – atvejai, kai:

a) vietoj pasėlių, žemės ūkio naudmenų ar kitų žemės plotų, už kuriuos mokama mažesnė išmoka už hektarą (arba išmokos visai nemokamos), ploto pareiškėjas deklaravo pasėlių, žemės ūkio naudmenų ar kitų žemės plotų, už kuriuos jis turi realią galimybę gauti didesnę išmoką, hektarą;

b) pareiškėjas deklaravo plotą, kuriame neužsiima žemės ūkio veikla;

c) pareiškėjas prašo išmokų už akivaizdžiai apleistas, nedirbamas ir neprižiūrimas (apaugusias medžiais, krūmais). Visais atvejais tyčiniu neteisingu deklaravimu laikoma, kai žemės ūkio naudmenos, pasėliai ar kiti plotai neteisingai deklaruoti visame deklaruotame lauko plote ir kai bendras neteisingai deklaruotų laukų plotas sudaro daugiau kaip 10 proc. paramos paraiškoje deklaruoto ploto.

Tyčinis reikalavimų pažeidimas – atvejis, kai reikalavimų pažeidimo plotas, kuriame nustatytas bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimas, sudaro daugiau kaip 10 proc. pareiškėjo deklaruoto ploto, taip pat atvejis, kai reikalavimų pakartotinis pažeidimas nustatomas po to, kai sankcijos, taikomos pareiškėjui už netyčinį reikalavimų pažeidimą, dydis pasiekia 15 proc. ir pareiškėjas informuojamas, kad kitas reikalavimų pakartotinis pažeidimas bus laikomas tyčiniu.

Žemėlapio fragmentas – iš kontrolinių žemės sklypų duomenų bazės pasirinkta nustatytos formos žemėlapio dalis, kurioje pareiškėjas pažymi deklaruojamų laukų ribas.

Žemės ūkio valdos perdavimas – žemės ūkio valdos (toliau – valdos) pardavimas, išnuomojimas ar bet kokia kita perdavimo naudoti vieno žemės ūkio veiklos subjekto ar jų grupės kitam žemės ūkio veiklos subjektui ar jų grupei forma.

Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymas (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymas (Žin., 1991, Nr. [13-328](#); 2001, Nr. 45-1574) ir Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas (Žin., 1993, Nr. [20-488](#); 2002, Nr. 57-2296).

II. PAREIŠKĖJŲ TINKAMUMO KRITERIJAI

3. Pareiškėjai pagal šią priemonę gali būti ūkininkai, žemės ūkio bendrovės, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), asociacijos ar kiti žemės ūkio veiklos subjektai (toliau – žemės ūkio veiklos subjektai), atitinkantys šių taisyklių 4 punkte keliamus reikalavimus.

Pareiškėjas laikomas dalyvaujančiu priemonėje nuo pirmaisiais dalyvavimo metais vėliausiai pateiktos paraiškos pagal atitinkamą priemonės programą pateikimo dienos. Paraiškos forma patvirtinta Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2007 m. taisyklių (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymo Nr. 3D-135, 1 priede.

4. Kompensacinės išmokos pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ bus mokamos pareiškėjams, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

4.1. pareiškėjo valda turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre bei atitikti Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2007 m. taisyklių 67 punkto reikalavimus;

4.2. kompensacinė išmoka mokama už ne mažesnę kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotą (išskyrus Sosnovskio barščio naikinimo atvejus, kai plotas negali būti mažesnis kaip 0,1 ha; reikalavimas veiklą vykdyti žemės ūkio naudmenose netaikomas dalyvaujantiems „Kraštovaizdžio tvarkymo programos“ veiklose „Šlapžemių tvarkymas“ ir „Sosnovskio barščio naikinimas“);

4.3. lauko plotas, už kurį pareiškėjas prašo išmokų pagal Ekologinio ūkininkavimo programą, turi būti ne mažesnis nei 0,1 ha;

4.4. pareiškėjas privalo laikytis įsipareigojimų ne mažiau kaip 5 kalendorinius metus nuo pirmais dalyvavimo metais vėliausiai pateiktos paraiškos dalyvauti atitinkamoje priemonės programoje pateikimo dienos;

4.5. nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos žemės nuomos ar panaudos sutartis turi būti įregistruota viešajame registre teisės aktų nustatyta tvarka. Ši sutartis pirmais dalyvavimo metais vėliausiai pateiktos paraiškos pateikimo dieną turi galioti ne mažiau kaip penkerius kalendorinius metus;

4.6. pareiškėjo žemės ūkio naudmenos ir pasėliai turi atitikti geros agrarinės būklės reikalavimus, nustatytus Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 9 punkte (reikalavimai netaikomi laukams, deklaruotiems išmokoms „Kraštovaizdžio tvarkymo programos“ veiklos srityse „Šlapžemių tvarkymas“ ir „Sosnovskio barščio naikinimas“ gauti);

4.7. pareiškėjas privalo laikytis geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų 2007–2013 metams, tvirtinamų žemės ūkio ministro įsakymu;

4.8. veiklą vykdyti tame pačiame paraiškoje nurodytame plote (t. y. tuose pačiuose nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose);

4.9. per įsipareigojimų laikotarpį galima sumažinti ne daugiau kaip 5 proc., o padidinti ne daugiau kaip 2 ha paraiškoje nurodyto pagal priemonę bendro ploto. Padidinus plotą daugiau nei 2 ha, įsipareigojimų laikotarpis skaičiuojamas iš naujo;

4.10. kasmet teikti paraišką pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ atitinkamas programas: „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ arba „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“;

4.11. pareiškėjai (juridiniai asmenys) privalo neturėti įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui.

5. Pareiškėjas, dalyvaujantis priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programoje „Kraštovaizdžio tvarkymas“, negali gauti paramos už tuos pačius pievų ir ganyklų plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonę „*Natura 2000* išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos (parama *Natura 2000* vietovėse žemės ūkio paskirties žemėje)“ bei kompensacijų, mokamų žemės savininkams ir valdytojams, kurių žemės valdose steigama nauja saugoma teritorija, keičiamas esamos saugomos teritorijos statusas arba nustatyti veiklos apribojimai realiai sumažina gaunamą naudą arba uždraudžia anksčiau vykdytą veiklą.

Pareiškėjas negali gauti paramos už laukus pagal Ekologinio ūkininkavimo programą, jei tuose laukuose augina energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai.

6. Jei paraiškoje nurodytas laukas yra vientisame plote (lauke), kuriame auginama tos pačios rūšies kultūra ar laikomas pūdymas, naudojamas vieno ar kelių asmenų, tai kiekvieno iš jų naudojamo ploto (lauko) dalis, pretenduojanti į priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ paramą, turi būti atskirta aiškiomis ribomis (natūraliomis arba dirbtinėmis). Pareiškėjai, dalyvaujantys Ekologinio ūkininkavimo programoje, laukus, kuriuose vykdo ekologinį ūkininkavimą, ir apsaugines juostas privalo atskirti riboženkliais. Ribos turi būti pažymėtos taip, kad einant bet kuria lauko kraštine galima būtų matyti lauko ribą ir per kalendorinius metus ji negalėtų natūraliai išnykti arba būti pakeista.

Atskiros asmens naudojamo lauko dalies atskyrimu aiškiomis ribomis laikytini lauko kampiniuose ir tarpiniuose taškuose (priklausomai nuo lauko reljefo ir konfigūracijos) įkasti (įkalti) ilgalaikiai, stambūs, aiškiai matomi vienas nuo kito mediniai, betoniniai ar metaliniai stulpeliai (kad būtų galima matyti lauko ribą), taip pat atskiros asmens naudojamo lauko dalies atskyrimas kitu būdu (pvz., tvora, medžių arba krūmų eile ar pan.), jei šios ribos nesutampa su natūraliais gamtiniais elementais (upelio vaga, akmenimis ir pan.).

Patikros vietoje metu neradus aiškių deklaruoto lauko ribų, laukas laikytinas kaip nesantis.

7. Kai pareiškėjas/paramos gavėjas pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ tampa paramos gavėju pagal priemonę „Ankstytas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ kaip ūkio perleidėjas (toliau – perleidėjas) ir jo įsipareigojimus pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, perima jo ūkio perėmėjas (toliau – perėmėjas), parama pagal pastarąją priemonę teikiama šiam perėmėjui, kuris turi pateikti paraišką pagal priemonę „Agrarinės

aplinkosaugos išmokos“. Jei paraiškų rinkimo terminas pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ pasibaigęs, tuomet perleidėjas turi pateikti Nacionalinei mokėjimo agentūrai (toliau – Agentūra) pranešimą apie valdos perdavimą.

8. Jei paramos gavėjas pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ dalyvauja priemonėje „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, tačiau neturi perėmėjo arba perėmėjas neprisiima įsipareigojimų, tuomet, patvirtinus jo paraišką pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, jis turi grąžinti visą gautą paramą pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ ir tik tuomet jam bus suteikta parama pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

9. Pareiškėjui pateikus paraišką tiek pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, tiek pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ ir jei parama pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ jam nebus skirta, tuomet jis, pateikęs rašytinį prašymą Agentūrai, grąžinamas į paramos gavėjų pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ sąrašą.

III. REIKALAVIMAI PAGAL PROGRAMAS

10. Specialieji reikalavimai dalyvaujant priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ atitinkamose programose:

10.1. pareiškėjai, dalyvaujantys Kraštovaizdžio tvarkymo programos veikloje „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“, privalo:

10.1.1. pievose nenaudoti pesticidų ir trąšų;

10.1.2. pievas kasmet šienauti arba ganyti jose gyvulius, laikantis šių reikalavimų:

10.1.2.1. šienavimas pradedamas ne anksčiau kaip liepos 15 d. ir baigiamas ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;

10.1.2.2. gyvulių ganymas pradedamas ne anksčiau kaip birželio 15 d.;

10.1.3. nearti pievų ir nepersėti jų kultūrinėmis žolėmis;

10.1.4. pievose išsaugoti pavienius medžius;

10.1.5. pašalinti nušienautą žolę iki rugsėjo 30 d.;

10.1.6. neįrengti naujų drenavimo ar laistymo sistemų;

10.2. pareiškėjai, dalyvaujantys Kraštovaizdžio tvarkymo programos veikloje „Šlapžemių tvarkymas“, privalo:

10.2.1. šlapžemėse nenaudoti pesticidų ir trąšų;

10.2.2. šlapžemės kasmet šienauti ir ganyti jose gyvulius, laikantis šių reikalavimų:

10.2.2.1. šienavimas pradedamas ne anksčiau kaip liepos 15 d. ir baigiamas ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;

10.2.2.2. gyvulių ganymas pradedamas ne anksčiau kaip liepos 1 d.;

10.2.2.3. ganyti gyvulius leidžiama tik palaidus aptvaruose;

10.2.2.4. ganant gyvulius, jų tankumas nuo liepos 1 d. iki rugpjūčio 1 d. neturi būti didesnis kaip 1 SG/ha;

10.2.3. šlapžemėse išsaugoti pavienius medžius, iškirsti krūmus;

10.2.4. pašalinti nušienautą žolę ir iškirstus krūmus iki rugsėjo 30 d.;

10.2.5. neįrengti naujų drenavimo ar laistymo sistemų;

10.3. pareiškėjai, dalyvaujantys Kraštovaizdžio tvarkymo programos veikloje „Sosnovskio barščio naikinimas“, privalo:

10.3.1. kasmet nušienauti, nupurkšti herbicidais Sosnovskio barščio sąžalynus, neleidžiant šiems augalams plisti bei pasiekti didesnį kaip 50 cm aukštį;

10.4. pareiškėjai, dalyvaujantys Ekologinio ūkininkavimo programoje, privalo:

10.4.1. laikytis Ekologinio žemės ūkio taisyklių, tvirtinamų žemės ūkio ministro įsakymu, ir reikalavimų pagal 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų (OL 2004 m., specialusis leidimas 15 skyrius, 2 tomas, p. 39) su paskutiniais pakeitimais, padarytais

2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1991/2006 (OL 2006 L 411, p. 18), ne mažiau kaip įsipareigojimuose numatytą laikotarpį;

10.4.2. kasmet deklaruoti pasėlius;

10.4.3. dalį produkcijos parduoti:

10.4.3.1. dalyvaudamas šioje programoje pareiškėjas turi pateikti produkcijos, auginamos sertifikuotose laukuose, realizavimo dokumentus:

Palankiose ūkininkauti vietovėse:

– javų ūkiams – 500 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus;

– daržovių, bulvių, vaistažolių ūkiams – 1500 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus;

– sodų ūkiams – 4000 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus;

– uogynų ūkiams – 2000 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus.

Mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse:

– javų ūkiams – 300 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus;

– daržovių, bulvių, vaistažolių ūkiams – 1200 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus;

– sodų ūkiams – 3000 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus;

– uogynų ūkiams – 1500 Lt/ha produkcijos realizavimo dokumentus.

Reikalavimas pateikti produkcijos realizavimo dokumentus netaikomas ūkiams, laikantiems gyvulius ir deklaruojantiems vien tiktai žalienas. Produkcijos realizavimo dokumentų nereikalaujama tai ūkio daliai, kurioje auginami javai, taikant santykį 1 SG/3ha.

Kompensacinė išmoka mokama dviem etapais: 50 proc. pareiškėjui paskaičiuotos paramos sumos sumokama įvertinus paraišką, o likę 50 proc. sumokami po to, kai pareiškėjas pateiks produkcijos realizavimo dokumentus. Naujai įveistiems sodams ir uogynams pirmais dalyvavimo programoje metais mokama 100 proc. paramos suma.

10.4.3.2. maksimali metinė išmokos suma valdai dalyvaujant Ekologinio ūkininkavimo programoje – 150 000 Lt;

10.4.3.3. ūkis negali būti dirbtinai skaidomas siekiant išvengti paramos apribojimų, išskyrus esant objektyviai pateisinamoms priežastims ar veikiant normaliems rinkos pokyčiams. Siekiant užtikrinti šį reikalavimą, Agentūra atsižvelgs į 2006 metų paraiškoje nurodytus duomenis bei gali paprašyti pareiškėjo pateikti papildomus dokumentus.

10.5. pareiškėjai, dalyvaujantys „Rizikos“ vandens telkinių gerinimo programoje“, privalo:

10.5.1. prašyti paramos tik už tą daugiametę ganyklą arba pievą verčiamos žemės plotą, kuris patenka į rizikos vandens telkinio baseiną ir kuris prieš metus buvo naudojamas žemės ūkio produkcijai gaminti bei deklaruotas tiesioginėms išmokoms gauti;

10.5.2. pirmais dalyvavimo programoje metais įsėti daugiametės žolės iki liepos 1 d.;

10.5.3. jei daugiametę ganyklą arba pievą paverstas laukas bus naudojamas gyvulininkystės tikslais, vystyti tik ekstensyvią gyvulininkystę (ne daugiau kaip 1 SG/3ha).

IV. PARAIŠKŲ TEIKIMO IR ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

11. Priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

12. Pareiškėjas:

12.1. deklaruojamus laukus įbraižo kontrolinių žemės sklypų žemėlapių fragmentuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. kovo 27 d. įsakymo Nr. 3D-134 „Dėl žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukų ribų įbraižymo žemėlapiuose ir darbų organizavimo 2007 metais taisyklių“ (Žin., 2007, Nr. [37-1408](#)) nustatyta tvarka;

12.2. pagal valdos centro įregistravimo vietą pateikia seniūnijoje dirbantiems savivaldybės darbuotojams (toliau – seniūnijos darbuotojas) žemėlapių fragmentus su juose pažymėtomis laukų ribomis bei laisvos formos dokumentą, kuriame nurodo žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukus, už kuriuos prašo paramos pagal vieną ar kelias iš šių programų: „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ar „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“. Teikdamas paraišką pareiškėjas privalo seniūnijos darbuotojui parodyti nuosavybės dokumentus, žemės nuomos ar

panaudos sutartį, įregistruotą viešajame registre teisės aktų nustatyta tvarka;

12.3. prašant paramos už ganyklų ar pievų plotus pagal programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“ bei „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ arba už šlapžemių (atitinkančių Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklėse keliamus reikalavimus) plotus, dalyvaujant Kraštovaizdžio tvarkymas programos veikloje „Šlapžemių tvarkymas“ paraiškos 7 stulpelyje „Kiti laukai“ pažymimas atitinkamos programos kodas, nurodytas Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2007 m. taisyklių 2 priede. Pažymėjus atitinkamą kodą už lauką bus mokama ir tiesioginių išmokų pagrindinė dalis, ir kompensacinė išmoka pagal atitinkamą priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programą;

12.4. pareiškėjai, dalyvaujantys Kraštovaizdžio tvarkymo programos veikloje „Šlapžemių tvarkymas“ arba veikloje „Sosnovskio barščio naikinimas“, kai plotai netinkami tiesioginėms išmokoms gauti, arba pagal veiklą „Sosnovskio barščio naikinimas“, paraiškos 8 stulpelyje pažymi atitinkamą kodą, nurodytą Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 2 priede. Už tokius laukus bus mokamos tik kompensacinės išmokos;

12.5. pareiškėjai, dalyvaujantys Ekologinio ūkininkavimo programoje, paraiškos antro lapo devintoje skiltyje ženklų „X“ pažymi laukus, kuriuose vykdo ekologinį ūkininkavimą, apsaugines juostas braižo ir deklaruoja kaip atskirus laukus, prie kurių ženklas „X“ devintoje skiltyje nežymimas;

12.6. seniūnijos darbuotojui išspausdinus paraišką, užpildytą pagal pareiškėjo pateiktus duomenis (paraiškos forma ir pildymo instrukcija pateikiama pagal Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 1 ir 2 priedus), bei priedą prie paraiškos „Pareiškėjo įsipareigojimai pagal priemonės programą „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Pareiškėjo įsipareigojimai pagal priemonės programą „Ekologinis ūkininkavimas“ arba „Pareiškėjo įsipareigojimai pagal priemonės programą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ (priklausomai nuo to, kokioje priemonės programoje dalyvauja pareiškėjas), patikrina paraiškos duomenų teisingumą ir patvirtina jų teisingumą savo parašu. Pareiškėjui parašu patvirtinus paraiškos duomenų suvedimą, paraiška laikoma pateikta;

12.7. pareiškėjai, dalyvaujantys Ekologinio ūkininkavimo programoje, Agentūrai pateikia:

12.7.1. kasmet iki lapkričio 1 d. ekologinio ūkio sertifikatą, išduotą ekologinio žemės ūkio sertifikavimo įstaigos;

12.7.2. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – VSGT) atestuoti sėklininkystės ūkiai ar pareiškėjai, sudarę sutartis su atestuotais dauginamosios sėklos tiekėjais, pretenduojantys į kompensacines išmokas už daugiameses žoles, kasmet iki rugsėjo 15 d. savivaldybei pateikia sėklinių pasėlių aprobavimo aktus, išduotus VSGT, auginimo sutartis ir nurodytų dokumentų kopijas. Pasėjus daugiamečių žolių sėklinius plotus pirmaisiais metais be dengiamojo augalo, pateikiami išsėtos sėklos sertifikatai ir etiketės bei jų kopijos;

12.7.3. ekologinės produkcijos realizavimo sąskaitos faktūros vėliausiai turi būti pateiktos ateinančių metų gegužės 15 d.

13. Paraiškų surinkimo terminą tvirtina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Terminas, iki kurio priimamos pavėluotai pateiktos paraiškos, nurodomas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu kiekvienais metais tvirtinamose Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo ir kontrolės taisyklėse.

14. Žemės valdymo faktą patvirtinančių dokumentų iš žemės ūkio veiklos subjektų Agentūra ir jos Kontrolės departamento teritoriniai skyriai (toliau – KDTS) gali reikalauti šiais atvejais:

14.1. kai patikros metu nustatoma, kad du ar daugiau subjektų deklaravo tą patį žemės ūkio naudmenų ar pasėlių plotą. Parama mokama pareiškėjui, užsiimančiam žemės ūkio veikla ir turinčiam žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kt. pagrindais) patvirtinančius dokumentus. Žemės ūkio veikla įrodoma pagal turimus gyvulių ženklinimo, žemės ūkio produkcijos realizavimo, seniūnijos išduotą pažymą bei kitus dokumentus, patvirtinančius minėtos veiklos faktą. Už plotus, kuriuose pareiškėjas nevykdė žemės ūkio veiklos, taikomos nuostatos dėl tyčinio neteisingo deklaravimo;

14.2. kai aptinkama neatitiktis arba iškyla klausimų paraiškos administravimo metu.

15. Savivaldybės (seniūnijos) vykdo Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 29 punkte nurodytas funkcijas.

16. Seniūnijos darbuotojas vykdo Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 28 punkte nurodytas funkcijas. Taip pat jis peržiūri pareiškėjo pateiktus nuosavybės dokumentus, o pareiškėjui pateikus žemės nuomos ar panaudos sutartį, įsitikina, ar tikrai ši sutartis įregistruota viešajame registre teisės aktų nustatyta tvarka bei paraiškos pateikimo dieną galioja ne mažiau kaip penkerius kalendorinius metus, ir grąžina pareiškėjui.

17. Pasikeitus deklaruotiems duomenims po paraiškos pateikimo, pareiškėjas iki paraiškų pateikimo termino pabaigos savivaldybei (seniūnijai) gali pateikti prašymą pakeisti paraiškos duomenis arba naujai užpildytą paraišką. Agentūra administruoja tik vėliausiai pateiktą paraišką ir jos duomenų pagrindu apskaičiuoja pareiškėjui priklausančią paramos sumą.

Prašymą (pagal šių taisyklių 1 priedą) dėl paraiškos duomenų keitimo, susijusį su šių taisyklių 4.9 punkte minimu leistinu ploto didinimu, galima pateikti iki paraiškų pateikimo termino pabaigos. Prašymai (pagal šių taisyklių 2 priedą) dėl paraiškos duomenų keitimo, susiję su šių taisyklių 4.9 punkte minimu leistinu ploto mažinimu, priimami iki paramos gavimo dienos, tačiau tik tuo atveju, jei pareiškėjas nebuvo informuotas apie Agentūros planuojamą patikrą vietoje arba paraiškoje aptiktas klaidas. Jei pareiškėjas nori atsisakyti vykdyti įsipareigojimus, jis turi pateikti prašymą Agentūrai.

18. Šių taisyklių 17 punkto nuostatos netaikomos, jeigu nuo paraiškos pateikimo dienos iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos pareiškėjas keičia tuos paraiškos duomenis, kurie nedaro įtakos paramos dydžiui (kontaktinis adresas, banko sąskaitos Nr. ir kt.).

19. KDTS vykdo Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 35 punkte nurodytas funkcijas.

20. Agentūra savivaldybėms bei pareiškėjams teikia informaciją apie priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, o duomenis teikia savivaldybėms, Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikia ataskaitas Europos Komisijai, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito rūmams bei ataskaitas jų pareikalavusioms institucijoms ir vykdo Tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės 2007 m. taisyklių 36 ir 38 punktuose nurodytas funkcijas.

21. Agentūra pareiškėjus patikrai vietoje atrenka atsitiktinės atrankos bei rizikos analizės būdu. Esant reikalui gali būti skiriamos užsakomosios patikros.

22. Ekologinio žemės ūkio taisyklių laikymąsi kontroliuoja ir sertifikavimą atlieka ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų sertifikavimo įstaiga.

23. Centras:

23.1. savivaldybėms paprašius (pareiškėjams deklaruojant žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, esančius kitos savivaldybės teritorijoje), teikia kitų savivaldybių teritorijoje esančių kontrolinių žemės sklypų duomenis pagal seniūnijas (kontrolinių žemės sklypų Nr. ir plotai, ha), sudarydamas kontrolinių žemės sklypų sąrašus jų numerių didėjimo tvarka;

23.2. pagal poreikį teikia kitus turimus duomenis savivaldybėms;

23.3. atlieka nuotolinio deklaruotų plotų tikrinimo organizavimą bei vykdymą ir pateikia Agentūrai galutinius jos rezultatus.

V. PARAMOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMAS

24. Paramos gavėjams mokama kasmetinė kompensacinė išmoka.

25. Kompensacinės išmokos paramos gavėjams išmokamos litaais. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programoje nurodytos išmokos eurai turi būti perskaičiuojamos litaais pagal Lietuvos banko nustatytą ir paskelbtą lito ir euro santykį.

26. Dalyvaujantiems Ekologinio ūkininkavimo programoje parama už daugiametes žoles mokama tik:

26.1. laikantiems gyvulius, sertifikuotus pagal reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 ir Ekologinio

žemės ūkio taisyklių reikalavimus, už sertifikuotą daugiamečių žolių plotą, tenkantį ne daugiau kaip 3 ha vienam sąlyginiam gyvuliui;

26.2. VSGT atestuotiesiems sėklininkystės ūkiams, sertifikuotiesiems pagal reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus, už ekologinei sėklininkystei naudojamus plotus.

27. Viršijus priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ biudžete numatytas metines lėšas, išmoka gali būti proporcingai mažinama visiems paramos gavėjams.

VI. SANKCIJŲ TAIKYMAS

28. Sankcijos:

28.1. dėl vėlavimo pateikti paraiškas:

28.1.1. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną apskaičiuota paramos suma einamaisiais metais mažinama 1 proc.;

28.1.2. pavėluotai pateikus prašymą dėl paraiškos duomenų keitimo, už kiekvieną pavėluotą darbo dieną paramos suma už tą lauką, kurio duomenys keičiami, mažinama 1 proc.;

28.1.3. paraiška, pateikta praėjus 25 kalendorinėms dienoms po paskutinės paraiškų pateikimo dienos, nepriimama;

28.2. dėl neteisingo deklaravimo skaičiuojamos remiamos grupės lygiu:

28.2.1. dalyvaujantiems „Ekologinio ūkininkavimo“ programoje parama mokama už deklaruotą ir sertifikuotą plotą: jei sertifikuotas ekologinei gamybai plotas didesnis nei deklaruotas, parama mokama tik už deklaruotą plotą; jei sertifikuotas ekologinei gamybai plotas mažesnis už deklaruotą, parama mokama tik už sertifikuotą plotą;

28.2.2. kai deklaruotas plotas viršija faktinį nuo 3 iki 30 proc., einamaisiais metais parama pagal priemonę mokama už faktinį plotą, sumažintą dvigubu deklaruoto ir faktinio plotų skirtumo dydžiu;

28.2.3. kai deklaruotas plotas viršija faktinį daugiau nei 30 proc., einamaisiais metais parama pagal priemonę neteikiama;

28.2.4. kai deklaruotas plotas viršija faktinį daugiau nei 50 proc., pareiškėjui taikoma ilgalaikė sankcija;

28.2.5. kai nustatytas tyčinio neteisingo deklaravimo atvejis, pareiškėjui pagal priemonę parama einamaisiais metais neteikiama.

PASTABA Sankcijos suma pirmiausia išskaičiuojama iš išmokų pagal su plotu susijusias priemones, į kurias paramos gavėjas turi teisę pagal paraiškas (Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos, priemonės „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB“ susijusios išmokos ir „Natura 2000 išmokos“) bei tiesioginių išmokų už deklaruotus pasėlius ir žemės ūkio naudmenas pagrindine dalimi. Jei lėšų padengti sankcijai neužtenka, likusi dalis išskaičiuojama iš išmokų pagal kitas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones, o jei ir šių lėšų neužtenka – sankcija laikoma kaip ilgalaikė;

28.3. dėl įsipareigojimų ir reikalavimų nesilaikymo:

28.3.1. jei nesilaikoma nustatytų terminų, einamaisiais metais parama nemokama. Nusižengus pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės gauti paramą pagal priemonę vienerius ateinančius metus;

28.3.2. jei pareiškėjas nutraukia įsipareigojimų pagal programas vykdymą prieš įsipareigojimų laikotarpio pabaigą, grąžina visas išmokas.

28.4. 28.3 punkto nuostata netaikoma:

28.4.1. *force majeure* atveju;

28.4.2. kai plotas, kuriame įgyvendinama „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programa, yra apželdinamas mišku;

28.4.3. kai valdos perėmėjas su valda perima perleidėjo prisiimtus įsipareigojimus;

28.4.4. kai nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos valstybinės žemės nuomos

ar panaudos sutartis nutraukiama valstybės iniciatyva;

28.5. jei pareiškėjas nesilaiko įsipareigojimo kasmet teikti paraišką, parama nutraukiama, pareiškėjas grąžina jam išmokėtas išmokas.

29. Jei pareiškėjas nesilaiko reikalavimų, išvardintų pagal programas, pažeidimo metais parama pagal priemonę nemokama. Jei nusižengiama pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės pateikti paraišką pagal priemonę vienerius ateinančius metus.

30. Jei sertifikuotas ekologinės produkcijos gamybos plotas sumažinamas neinformavus Agentūros ir viršija 4.9 punkte nurodytą dydį, lyginant su praėjusiais metais deklaruotu plotu, parama einamaisiais metais nemokama. Nusižengus pakartotinai, parama nutraukiama, pareiškėjas netenka teisės gauti paramą pagal priemonę vienerius ateinančius metus.

31. Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimo sankcijos taikomos pagal Sankcijų už geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų nesilaikymą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 3D-476 (Žin., 2005, Nr. [121-4357](#)). Nustatydamas konkrečiam pareiškėjui taikytiną sankcijų dydį, Agentūra atsižvelgia į nustatyto reikalavimų pažeidimo sunkumą (padarytas tyčinis ar netyčinis reikalavimų pažeidimas), mastą, pastovumą ir pasikartojimą.

32. dėl geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų nesilaikymo:

32.1. už pirmą kartą nustatytą reikalavimų nesilaikymą paraiškos pateikimo metais parama mažinama 10 proc. paramos sumos;

32.2. už nustatytą tą patį reikalavimų nesilaikymą parama mažinama 30 proc. paramos sumos tais paraiškos pateikimo metais, kuriais nustatytas pakartotinis reikalavimų nesilaikymas;

32.3. jei tie patys reikalavimų nesilaikymai pasikartoja trečią ar daugiau kartų, parama neteikiama už visą paraiškoje deklaruotą plotą tais paraiškos pateikimo metais, kuriais nustatytas reikalavimų nesilaikymas.

33. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos paramos sumos.

34. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų ir apribojimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejų.

35. Pareiškėjas gali pasirinkti vieną ar daugiau šiose taisyklėse minimų priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų, kurios bus taikomos ūkyje, tačiau išmokos bus mokamos už veiklas, atliekamas skirtinguose ūkio laukuose.

VII. VALDOS PERDAVIMAS

36. Paramos gavėjui perdavus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotas valdas, parama teikiama valdos perėmėjui.

37. Jei visa valda perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, valdos perdavėjui parama neskiriama. Tokiu atveju parama skiriama valdos perėmėjui, jei:

37.1. valdos perėmėjas po paraiškų surinkimo termino pabaigos iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos informuoja Agentūrą arba savivaldybę (seniūniją) pagal valdos registravimo vietą apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą bei valdos perėmimo faktą patvirtinančius dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo, nuomos, panaudos ar kt. sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.);

37.2. valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš perdavėjo paraiškos pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ „Kraštovaizdžio tvarkymo“, „Ekologinio ūkininkavimo“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimo“ programas.

38. Valdos perdavėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351

(Žin., 2002, Nr. [84-3645](#), 2006, Nr. 42-1524), reikalavimus per 30 kalendorinių dienų nuo valdos perdavimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

39. Jei visa valda perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką ir yra įvykdęs visus reikalavimus, nustatytus pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ „Kraštovaizdžio tvarkymo“, „Ekologinio ūkininkavimo“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimo“ programas, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejus, kuomet prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal šių taisyklių 37.1 ir 37.2 punktuose nustatytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

40. Valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų, kurie kyla iš perdavėjo paraiškos pagal priemonę gauti paramą. Perėmėjas įsipareigojimų laikotarpiu neturi teisės dar kartą perduoti tos pačios valdos, išskyrus nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejus.

VIII. ATSAKOMYBĖ

41. Už paraiškoje, žemėlapių fragmentuose bei kituose dokumentuose pateiktų duomenų teisingumą atsako juos pateikę pareiškėjai.

42. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paraiškų bei kitų dokumentų priėmimą, patikrinimą, registravimą, duomenų įvedimą į informacinę sistemą bei perdavimą KDTS Agentūros nustatyta tvarka ir terminais atsakingos savivaldybės (seniūnijos).

43. Už paraiškų bei kitų dokumentų registravimą STIS, patikrinimą, duomenų suvedimą, perkėlimą į STIS, administracinę patikrą, patikrą vietoje, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

44. Už nuotolinę patikrą bei jos rezultatų pateikimą Agentūrai, už administracinei patikrai atlikti reikiamų duomenų pateikimą Agentūrai atsako Centras.

45. Už Ekologinio žemės ūkio taisyklių laikymosi kontrolę ir sertifikavimą atsako ekologinės gamybos sertifikavimo įstaiga.

46. Pareiškėjai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų
programos priemonės „Agrarinės
aplinkosaugos išmokos“ programų
„Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis
ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių
būklės gerinimas „įgyvendinimo taisyklių
1 priedas

(vardas ir pavardė (juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas))

(asmens kodas (įmonės kodas))

(valdos Nr.)

(adresas, tel. Nr., fakso Nr., el. paštas)

(seniūnijos/savivaldybės pavadinimas)

„AGRARINĖS APLINKOSAUGOS IŠMOKOS“

PRAŠYMAS DĖL PLOTO DIDINIMO

(data)

(sudarymo vieta)

Prašau leisti man padidinti paraiškoje pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“
nurodytą plotą _____ ha.

.....
.....
.....

Esu susipažinęs su paramos pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ skyrimo
taisyklėmis ir pareiškiu, kad pateikti duomenys yra teisingi.

(Juridinio asmens vadovo pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų
programos priemonės „Agrarinės
aplinkosaugos išmokos“ programų
„Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis
ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių
būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių
2 priedas

(vardas ir pavardė (juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas))

(asmens kodas (įmonės kodas))

(valdos Nr.)

(adresas, tel. Nr., fakso Nr., el. paštas)

(seniūnijos/savivaldybės pavadinimas)

„AGRARINĖS APLINKOSAUGOS IŠMOKOS“

PRAŠYMAS DĖL PLOTO SUMAŽINIMO

(data)

(sudarymo vieta)

Prašau leisti man sumažinti paraiškoje pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“
nurodytą plotą _____ ha.

.....
.....
.....

Esu susipažinęs su paramos pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ skyrimo
taisyklėmis ir pareiškiu, kad pateikti duomenys yra teisingi.

(Juridinio asmens vadovo pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)